

İçindekiler

Önsöz	9
Pembe Ev.....	11
Annesi/Babası	12
Çocukluğu.....	13
Fatma Molla Kadın Mektebi	14
Şemsi Efendi İlkokulu ve Babasının Vefatı	15
Çiftlik Hayatı	15
Ortaokul.....	16
Manastır Askeri İdadisi.....	18
Harbiye.....	21
Şam	24
Makedonya	27
31 Mart Vakası	27
Fransa - Picardie Manevraları.....	29
Merhaba Asker	32
Libya	32
Balkan Savaşları ve Gelibolu	37
Sofya Askeri Ataşeliği	38
Birinci Dünya Savaşı.....	43
Çanakkale	45
Mustafa Kemal Paşa	54
Filistin - Sina Cephesi	55
Almanya Seyahati	57
Yeniden Filistin - Sina Cephesi	59

İstanbul'a Dönüş	62
Güney - Batı Kafkas Cumhuriyeti.....	62
Yenilgi.....	63
İlk Kurşun - İzmir	65
Bandırma Vapuru.....	67
Kongreler	70
Ankara.....	75
Birinci İnönü Savaşı.....	78
İstiklal Marşı.....	79
İkinci İnönü Savaşı	79
Kütahya - Eskişehir Savaşları	80
Sakarya Savaşı	81
Büyük Taarruz.....	84
Kurtuluş	89
İzmir'den Ankara'ya Dönüşü	92
Öğretmenler Birliği Toplantısı.....	92
Saltanatın Kaldırılması.....	93
Lozan Konferansı'nın Başlaması	94
Evliliği.....	94
Lozan Barış Antlaşması.....	95
Cumhuriyet'in İlanı	96
Devrimlerin Başlaması.....	97
Şapka Devrimi.....	98
İzmir Suikastı	99
Eğitim Seferberliği	100
Nutuk	100
Harf Devrimi	101

Yürüyen Köşk	102
Mustafa Kemal ve Çocuklar	104
Kadın Hakları	105
Ekonomik Atılımlar ve Devrimler	106
Kubilay Olayı	107
Cumhuriyet'in Mayasının Tutması	108
Yabancı Devlet Adamları	108
Atatürk Olması.....	109
Montrö Sözleşmesi	110
İngiltere Kralının Ziyareti.....	110
Yetenekli Bir Ulus	112
Hastalığı	113
Hatay Sorununun Çözülmesi	114
Son Günleri	114
Veda.....	115
Kaynakça.....	121

Önsöz

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün aramızdan ayrılışının üzerinden çok yıl geçti. O günlerden beri gökyüzünün rengine varıncaya kadar her şey değişti. Ne iklim aynı iklim, ne mevsimler eskisi gibi. Her şey çok farklı. Başka bir dünya var artık, başka bir kuşak, başka bir hayat. Evet, her şey değişti ancak mirasınin değerini yüreğinde hisseden bizlerin ona olan saygı ve sevgisi değişmedi. Onu hâlâ özlemle anıyor, arıyoruz. Bu neden böyle? Çünkü onun gibisi bırakınız ülkemizi bir yana, dünyada yok. Tarihten savaşlar kazanan pek çok büyük komutan gelip geçti. Bu komutanlar yokluk içerisindeyken bile ordularını galibiyete ulaştırmayı başardılar, zaferler kazandılar. Tarih sahnesinde, devlet kurmuş pek çok devlet adamı da yerini aldı. Mevcut bir ülkeyi aydınlığa çıkarırlar da oldu, sıfırdan ülke kuranlar da. Ama hem dağılmış bir orduyu yeniden kurup kendisinden çok güçlü işgalcilere karşı zafere ulaşarak yurdunu onlardan temizlemiş, hem de yokluk içerisinde bir ülkeyi sıfırdan alıp çağdaş uygarlık düzeyine ulaştırmayı başarabilmiş ve bütün bunların ötesinde gerçekleştirdiği devrimlerle ulusuna çağ atlatabilmiş bir devlet adamı örneği dünyada yok. Bu yüzden yabancıların bile büyük çoğunluğu ona saygı duyuyor. Ancak ne yazık ki içimizde onu anlamamakta ısrar eden, değerini bilmeyen birilerinin olduğunu görmek çok üzücü ve daha da önemlisi düşündürücü. Demek ki onu yeterince tanımamış, tanıtamamışız. Bunu düşünerek öncelikle sevgili öğretmenlerimiz, anne babalar ve gençlerimiz için bu kitabı hazırladım. Bunu gerçekleştirirken kuru bir tarih özeti yerine, gerçek veya gerçek olması kuvvetle muhtemel anılarla, anlatılarla (anekdot) bezenmiş hikâye tadında bir eser yaratmaya çalıştım. Kolaylıkla ve keyifle okunabilsin istedim. Bunu sağlamak üzere bazı bölümleri kurgusal olarak ele aldım. O günler gözümüzde daha iyi canlansın diye fotoğ-

raflarla destekledim. Okuduğum ve çok hoşuma giden ancak gerçek olduğu aklıma yatmayan anlatılara hiç yer vermedim, emin olduklarımı ise ya kendi kelimelerimle anlattım ya da tek kelimesine dokunmadan olduğu gibi aktardım. O kadar güzel yazılmışlardı ki değiştirmeye kıyamadım.

Bu yolda giderken gerçeklerden sapmamak için, anlatıları birden fazla kaynaktan araştırdım, en bilinenlerini bile akıl süzgecinden geçirdim ve sadece eleğin üstünde kalanları kitaba aldım. Özellikle Genel Kurmay Başkanlığı, Kara Harp Okulu, Anıtkabir Komutanlığı, Atatürk Araştırma Merkezi gibi kuruluşların kaynaklarına başvurdum, pek çok gazete, kitap, dergi ve makale okudum. Ancak bana yol gösteren ışıkları benden önce babam zaten yakmış ve yolumu aydınlatmıştı. Bana bu ışıklı yolda yürümek düştü.

Olayları anlatırken abartıya kaçmamaya, asılsız bilgiler vermemeye ve özellikle hamasetin girdaplarına kapılmamaya özen gösterdim. Ancak elbette bu büyük insanın büyük hayatı, sade ve sıradan kelimelerle anlatılamazdı. Nitekim ben de kelimelerimi bu olağanüstü hayatın rüzgârına bıraktım, onlar uygun yerlere yerleşti. Satırlarıma yansıyan heyecanımı ve coşkumu bu gözle değerlendireceğinizi umuyorum.

Bu kitabı hazırlarken pek çok şey okudum, pek çok şey öğrendim ve bir sonuca vardım. Bu sonucu tek kelimeyle özetlemem gerekirse Ata'mızın bir adı daha var; Mucize.

Kerem Özakman

Pembe Ev

Sene 1881, Selânik... İstanbul'dan sonra Osmanlı'nın en önemli ticaret merkezlerinden biriydi burası. Bir liman şehriydi. Kalabalık, gürültü ve kargaşa hâkimdi kıyıya. Sıra sıra yüklerini boşaltıp yeni yükler alan gemilerin dumanları bacadan çıkıp dans ederek yükseliyor ve gökyüzünü kaplıyordu. Şehrin üzerini bir tül gibi örten puslu gökyüzü nerede bitiyor, deniz nerede başlıyor ayırt etmek mümkün değildi. Denizin bittiği yerde ince uzun bir sahil uzanıyordu. Sahilden içerilere gidildiğinde birkaç yerleşim yerini geçince Koca Kâsım Paşa Mahallesi başlıyordu. Bu mahallenin gösterişsiz sokaklarından biriydi Muhtar Sokak.

Pembe ev¹

Islahhane Caddesi'yle kesiştiği köşede yer alan pencereleri demirli üç katlı pembe evin önünde orta yaşlı bir erkek bir aşağı bir yukarı dolaşıp duruyordu. Ali Rıza Bey'di bu. Çok heyecanlı

olduğu her halinden belliydi. Bir süre gitti geldi, sonra durdu ve bu pembe eve kulak kabarttı. İstedığı sesi duymayınca dolanmaya devam etti.

Annesi/Babası

Aradan bir saat daha geçmişti. Pembe evin üst kat penceresinden bir bebeğin ağlaması duyuldu. Bunu duyan Ali Rıza Bey heyecanla eve yöneldi. Hızla üst kata çıktı. Köşedeki ocaklı odaya girdi ve yataktaki karısı Zübeyde Hanım'la göz göze geldi. Bir Zübeyde Hanım'a baktı, bir kucağındaki bebeğe. Çok mutluydu. Ağır adımlarla yatağın ayakucuna yanaştı, durdu.

Onu izleyen Zübeyde Hanım yorgun ama sevinçli bir sesle, "Gözün aydın Ali Rıza Bey, bir oğlumuz oldu" dedi.

Müjdeyi alan Ali Rıza Bey bir an duraksadıktan sonra ilerleyerek yatağın başucuna geldi. Bebeği kucağına aldı. Bir dua etti ve çocuğun ismini kulağına fısıldadı:

"Mustafa."